

Anna Charlotta (Hägg) Monson
På sin 100 årsdag
Tillsammans med sonen Ernest Monson och dottern Dora Monson Dahl

Styrelsen år 2010

Ordförande	Sture Olofsson	96 14 51
V ordförande	Hans Taremark	96 73 25
Kassör	Helene Sörensson	96 71 55
Sekreterare	Agneta Zachariasson	96 50 41
Ledamot	Gunnar Alexandersson	96 75 70
Ledamot	Claes-Göran Sörensson	96 93 38
Ledamot	Lena Knutsson	96 17 88
Suppleant	Roland Vejfors	96 76 14
Suppleant	Carl-Olof Olausson	96 62 31

Styrelsen meddelar

- **Hemsidan** – på föreningens hemsida www.oosf.se kan ni hitta namn, adress, mail, telefonnummer till styrelsen. Hör gärna av er till oss med idéer, funderingar, förslag, frågor osv.
- **Fotografier** - Har ni några fotografier som ni vill dela med er av till vår hemsida? Hör av er till Hans på adress webmaster@oosf.se . Gamla fotografier är alltid intressanta.
- **Föreningens postgironr 71 19 28 - 2**
- **Bingolotter.** Stöd föreningen genom att prenumerera på Bingolotter. När ni anmäler er som **prenumeranter** skall ni uppge att ni vill stödja Öckeröarnas Släktforskarförening.
- **Utflykt – promenad** Arne Johansson (plåttis) tar oss på en promenad bland lotshemmanen på Hönö Heden. Vi träffas vid Kvarnen på Hea kl 15:00.
- **Föreningens höstmöte** inträffar lördagen den 13 november kl 15:00. Då byter vilokal till Hamneboa i Hönö Röd (se vägbeskrivning sista sidan)
- **20-årsjubileum** I samband med detta kommer vi att ha en utställning ang släktforskning. Vi behöver tips och hjälp med idéer vad vi skall ha på vår utställning

Ordföranden har ordet

När du läser detta har årets släktforskardagar i Örebro ägt rum. Den anrika staden har invaderats av hundratals, kanske tusentals, släktforskare. Föreningarnas studieledare, redaktörer och ordförande har fått möjlighet att delta i sina respektive konferenser. Mängder av intressanta föredrag har hållits och vimlet i utställningslokalerna har säkert varit lika intensivt som vanligt. Släktforskarförbundets riksstämma har hållits och det är en from förhoppning att stämningen varit lika god denna gång som under de senaste åren. Vid stämmomiddagen på lördag kväll kan vår medlem Henrik Karlsson hämta sitt välförtjänta hedersdiplom för sin långa och framgångsrika arbete i släktforskningens tjänst.

På hemmaplan fortsätter föreningsarbetet enligt gammal god tradition. Måndagarna ses vi på Öckerö bibliotek för våra forskarkvällar. Det finns alltid någon som är beredd att hjälpa till och svara på frågor.

Höstens studiebesök äger rum lördagen den 18 september. Då träffas vi vid kvarnen på Hönö Heden kl 15 för att guidas i Hedens by av den gamla kämpan Arne Johansson.

Föreningens höstmöte inträffar lördagen den 13 november. Då byter vi lokal till Hamneboa i Hönö Röd. Det är en trivsamt plats, lagom stor i förhållande till hur många som brukar komma.

Adventsmarknad i Hönö Klova blir det med stor sannolikhet också detta år. Dagarna är 27 – 28 november. Styrelsen planerar för ett deltagande tillsammans med Hönö Hembygdsförening.

2011 firar vår förening tjugoförårsjubiléum. Det planerar styrelsen att celebrera bland annat med en utställning på Öckerö bibliotek. Om du har goda idéer om innehållet i en sådan utställning är du hjärtligt välkommen att kontakta någon i styrelsen! Vi tar också gärna emot hjälp med att sälja lotter under adventsmarknaden.

Välkommen till en ny släktforskarsäsong!
Sture Olofsson

Det är bra om man har tur som släktforskare

Insänt av Sture Olofsson

Måndagen den 2 augusti packade jag och min fru bilen och satte kurs mot Skåne. Vi hade inlett en släktsafari till Evas ursprungstrakter. Hennes anor finns i Hässleholms kommun och den lilla orten Vittsjö. I Vittsjö låg och ligger de två gårdarna Backatorp och Kraxeboda. I Kraxeboda bodde en gång i tiden Evas farmors far, Nils Persson. Han föddes där den 1 juni 1851. Backatorp finns också med i släktregistret.

Väl framme i Kraxeboda orienterade vi oss på slingriga vägar fram till både Backatorp och Kraxeboda. Backatorp var bebott, så vi lämnade snart den platsen bakom oss och for tillbaka mot Kraxeboda och Vittsjö. En bit in på färden stannade vi av någon anledning till för en kort paus. Vi hade lyckats få syn på några ålderstigna hus vid sidan av vägen och av ren nyfikenhet tog vi oss fram till det mest välbehållna. Stugan var olåst, så det var bara att kliva på. En fascinerande värld

mötte oss. Det var det gamla Bondesverige! Dessutom upptäckte vi att huset var hembygdsföreningens sockenstuga, bra bibehållen inomhus och med både tidstrogna möbler och husgeråd. Och det mest fascinerande av allt: På en av väggarna fanns ett gammalt fotografi av Evas anor Per Persson och Johanna Persdotter! Och ännu bättre: På motsatt vägg fanns en utförlig antavla över en av Evas släktgrenar! Digitalkameran kom fram och vi dokumenterade alla detaljer med stor noggrannhet för senare bruk hemma vid datorn och Holger. Ännu flera data om Evas släkt fick vi dagen därpå vid besöket på Vittsjö kyrkogård. Där hittade vi två gamla gravstenar, som gav oss hittills okända födelsedata. Annars fick vi inte mycket hjälp av kyrkoarkivet i Vittsjö. Sommartid hade man bara öppet några få timmar och dessutom hade landsarkivet i Lund tagit hand om alla kyrkoarkivalier fram till 1895. Hade vi kommit på rätt dag hade vi säkert kunnat komplettera våra fynd. Men annars kan man säga att slumpen och turen kan hjälpa till i släktforskningens värld!

Berättelsen om min anfader soldaten Lars Hägg - min farfars farmors far.

Berättelsen tar sin början den 19 augusti 1789 när Lars Persson föddes i Vrå socken i Kronobergs län, hans föräldrar var drängen Per Larsson och hustrun Gudborg Johansdotter i Hjortseryd, Vrå socken, Kronobergs län.

Lars växte upp i Hjortseryd, men redan 1798 började hans utvandring från hembyn i Vrå, endast nio år tog han ett stort kliv ut i livet, han flyttade hemifrån för att tjäna dräng. Vart Lars tog vägen vet jag inte, då det i husförhållsboken bara är antecknat att Lars är borta.. Eftersom Lars mamma blev änka några år efter det att Lars föddes gifte hon om sig och fick flera barn. Troligtvis blev drängstugan för trång och Lars som var äldst i syskonskaran fick gå ut och tjäna sitt eget uppehälle.

Var Lars har verkat under åren 1798 och 1807 har jag inte hittat. Men prästen för Kisa socken har antecknat i förhållsboken att Lars kom från Gäddefall till Korpklef 1807, Kisa socken i Östergötland.

I Korpklef får Lars arbeta som dräng hos ägaren Isak Samuelsson och hans hustru.

Under tiden som dräng i Korpklef har prästen antecknat i förhörboken att Lars är vargeringskarl, vilket betyder att han som extra soldat förbinder sig att rycka in vid ordinarie soldats avgång. År 1808 blir Lars antagen som livgrenadjär i Första Livgrenadjärregemente, Ydre Kompani Carleby rote.

Lars kommer att tjäna fosterlandet många år framöver i soldattorp i Östergötlands skogar.

Inte långt från Carleby rote finns soldattorpet nr 20 Rävbacken i Harg. I det torpet växte en flicka upp med namnet Stina Lisa född 1791 upp tillsammans med sina föräldrar Jonas Blomqvist och Lena Gustafsdotter samt brodern Peter Gustaf. Fadern Jonas Blomqvist var livgrenadjär och år 1805 gick fadern ut i fält och deltog i första Napoleonkriget i Frankrike. Fadern stupar på sin post 1807. Stina Lisa blir faderslös 16 år gammal.

Som alla andra flickor får Stina Lisa gå ut och söka arbete, så 1807 tar hon sitt lilla knyte säger farväl till sin mor och beger sig till Skeppeberg i Västra Eneby och blir piga där.

Någon gång under åren 1807 och 1810 har Lars och Stina Lisas vägar korsats när och var vet jag inte, kanske på någon logdans eller i kyrkan.

Tycke uppstår mellan dem och den 23 september 1810 gifter sig Lars och Stina Lisa i kyrkan. Nu flyttar Stina Lisa tillbaka till Kisa och sin livgrenadjär. Lars har nu fått sitt första soldattorp nr 28 Orrekullen, Carleby. "Hägg" blir Lars soldatnamn.

Lars och Stina Lisa blir berikade med tolv barn mellan åren 1811-1832. Två barn dör i späda ålder. Lars Hägg har blivit befördrad, får titeln korpral och får förflyttning 1816 till nr 30 Bromtorpet, Bromhult i Kisa socken.

Stina Lisa föder åtta barn på 14 år. 1827 föder Stina Lisa tvillingflickorna Gustava och Lovisa. Lovisa Hägg kommer att bli min farfars farmor. Men det återkommer jag till längre fram.

Under åren 1830 och 1832 utökas familjen med ytterligare två barn. Yngsta barnet fött 1832 får namnet Anna Charlotta och hon kommer som 20 åring att få sitt livs resa tillsammans med sin far Lars Hägg.

Det hårda livet som soldathustru och många barnafödslar sätter sina spår på Stina Lisa, hon har blivit sjuklig, familjen byter boende och flyttar nu ifrån Bromtorpet till Stora Hagalund i Bromhult. Året är 1845 och nu är det bara Lars, Stina Lisa och Anna Charlotta som bor kvar.

Lars Hägg som nu har titeln 2:e korpral begär 1845 och får i avseende hustruns sjuklighet avsked med en anmodan till underhåll för åren 1808-1809-13-14 åren. I generalmönsterrullan för Östgöta regemente 1845 står antecknat: Fälttågstjänst utmärkt väl.

Nu börjar ett nytt liv för den lilla familjen, Lars Hägg tituleras nu kyrkovaktmästaren för korpralen.

Stina Lisa som varit sjuklig i många år dör den 23 november 1848 i Östra Eneby i samband med ett besök hos en av deras döttrar och blivande måg. Stina Lisa blir begravd i Östra Eneby och inte hemma i Kisa socken.

1848 när Anna Charlotta är 16 år är det dags att gå ut i livet och tjäna piga. Hon blir kvar i Bromhult och får tjänst hos 1/8 ägaren Carl Johan Ericsson med hustru Inga Gunilla Svensdotter. På denna gård blir Anna Charlotta kvar i två år.

Anna Charlotta återvänder hem 1850 till sin far och bor tillsammans med honom i Hagalund, fram till den 6 maj 1852. Då tar Lars 63 år och änkeman tillsammans med dottern 20 år det stora steget och lämnar Kisa socken för att emigrera till det stora landet i väster, Nord Amerika.

Hur det slutade återkommer jag till.

Lars och Stina Lisa fick många barn, men jag har här valt att följa Lovisa Hägg född 1827 – min farfars farmor.

Lovisa växer upp i Stora Hagalund där hon bor tillsammans med föräldrar och de syskon som fortfarande bor kvar hemma.

Lovisa fick ytterligare två syskon. När hon är 6 år får Lovisa delta i husförhöret första gången vilket prästen har noterat i förhörsboken. Lovisa stannar kvar i hemmet ovanligt länge, förmodligen fick hon hjälpa till i hushållet och med sina småsyskon då Stina Lisa fortfarande är sjuklig.

Men 1844 när Lovisa är 17 år flyttar hon till Kullerstad, Östergötland och sitt första arbete som piga.

Som piga eller dräng fick man flytta till nya gårdar och hemman varje år, detta gällde även Lovisa. Därför skriver jag om de årtal som kommit att påverka Lovisas liv.

Nu är det 1848 den 24 oktober och Lovisa lämnar gården "Ladugården" i Kimstad för Stora Eke, i Östra Ryd.

När Lovisa varit där i ett år kommer det en ny dräng till gården. 1849 gör drängen Nils Gustaf Pettersson entré i Lovisas liv.

De arbetar tillsammans på Stora Eke fram till 1851 när båda bryter upp, troligtvis som fästefolk och flyttar till Drothem. Lovisa får arbete som piga hos ägaren-brukaren nämndemannen Carl Magnus Olofsson och Nils Gustaf arbetar som dräng hos arrendatorn Niklas Petersson och hans hustru på Bjerka 1 Mtl.

Lovisa blir kvar på Stora Eke fram till 1854 då hon den 26 mars gifter sig med Nils Gustaf och flyttar till Skönberga dit Nils Gustaf flyttat året innan för att arbeta som dräng på Skönberga pastorsboställe, under arrendatorn Carl Magnus Petersson och hans hustru. Tre månader efter vigseln föds parets första barn – en pojke, Karl Gustav.

Den 14 november 1854 flyttar Lovisa och Nils Gustaf och sonen till Stensvad i Tåby socken. Familjen bor och verkar där, den 15 oktober 1856 föds parets andra pojke som får namnet Johan Albert – som blir min farfars far.

Lovisa och Nils Gustaf blir trebarnsföräldrar 1862 till en liten flicka som får namnet Maria Lovisa född 29 november. Tyvärr blir lyckan inte långvarig, Maria Lovisa insjuknar i diarré åtta dagar före sin död, den lilla dör 1 april 1864 knappt två år.

Lisa och Nils Gustaf får inga fler barn. Om Lovisa och Nils Gustaf har sett hur hårt livet varit fram med Stina Lisa, med sjukdom och alla barnafödslar, har gjort att Lovisa och Nils Gustaf valt att

inte skaffa fler barn. Svar på den frågan får jag inte. Det var ju trots allt fattigt i Sverige på 1800 talet.

Lovisa och Nils Gustaf blev Östergötland troget, dom fick ett långt och strävsamt liv med många flyttar, till sist blev dom bosatta i Östra Eneby, Norrköping. Nils Gustaf dog 1911, 81 år och Lovisa dog 1908 även hon blev 81 år.

Johan Albert – farfars far

Sonen Johan Albert gifter sig med Anna Andersdotter född 1854 i Västra Vingåker, Södermanland, de får sju barn mellan åren 1880 och 1893 alla födda i Östergötland.

Ett av barnen Karl Erik – min farfar, född 1888 i Östra Eneby, Norrköping växer upp i familjen. Men när farfar är 20 år vill han vidga sina vyer, den 25 maj 1908 flyttar han från Östra Eneby till Västmannagatan 54 i Gustav Vasa församling i Stockholm. Farfar flyttar ofta mellan olika församlingar tills han träffar min farmor Sofia Elisabeth född 1887 i Spånga, Stockholm. Det gifter sig 1913 i Katarina församling.

Karl Erik och Sofia får fyra pojkar tillsammans.

Den 6 november 1916 föds sonen Fritz Harry nummer tre i barnaskaran – min pappa. Jag väljer att stanna här.

Hur gick det då för Lars Hägg och hans dotter Anna Charlotta i Nord Amerika?

Lars Hägg och hans yngsta dotter Anna Charlotta.

Det var svåra tider i mitten av 1800-talet i Kisa och många Kisabor hade lämnat socknen för Amerika för att där försöka få en ny och bättre tillvaro. Lars och dottern som förlorat sin maka och mor har inspirerats av 55 årige bonden och byggmästaren Peter Cassel som emigrerade 1846 till Amerika.

Han hade starkt påverkats av den radikale apotekaren Carl Sundius på Kisa apotek, 1846 startade apotekaren Sveriges första emigrantbyrå i Kisas dåvarande apotek. Cassels entusiastiska brev till Sundius och Cassels svågurar och bror spreds på Kisa marknad i kopior av originalen.

Anna Charlotta har berättat för ett av barnbarnen att Lars är rastlös och missnöjd med livet i Kisa. Och Lars och Anna Charlotta bestämmer sig för att följa med strömmen och 6 maj 1852 utvandrar dom från Stora Hagalund, Bromhult Kisa, i Östergötland

Väl framme i Nord Amerika blir deras första hem i Galesburg Ill för att senare flytta till Lockridge, Jefferson, "Nya Sverige", Iowa, där etablerade han sig som farmare.

Livsgnistan återvänder till Lars och han finner en ny kvinna som han ingår äktenskap med, Carrie Samuelsson, som hade en dotter med sig i boet från en tidigare relation, Lars blir plastpappa i hög ålder redan på 1850-talet.

Lars som var djupt religiös blev en stadig medlem i Nya Sverige Metodistkyrkan som han var med och byggde upp, den ursprungliga byggnaden finns inte kvar, men en ny byggnad uppfördes och stod klar 1872. Kyrkan är aktiv om än i liten skala.

Lars och Carrie får knappt tio år tillsammans, den 2 december 1861 dör Lars, han blir 74 år.

På hans gravsten finns följande vers inristad:

Det värdefulla i våra hjärtan,
kärlekens röst har stillnat.
Det finns en tomhet i vårt hem som aldrig kan fyllas.
Gud i sin vishet har krävt, den
välsignelse hans kärlek gett.
Hans kropp slumrar här,
själen är säker i himlen.

Vissa delar av hans gravvård finns fortfarande kvar 2010, 149 år senare.

Anna Charlotta som följt sin far, bor till en början tillsammans med honom men blir kvar i Galesburg Ill för att senare flytta till en gård i Nya Sverige, Iowa.

Anna Charlotta som också var djupt religiös gick i kyrkan, och det blev hennes öde.

Till kyrkan kom en resandepredikant som verkade både i det Nya Sverige och Svenska Bend kyrkan. Hans färd sätt var att ta sig fram på hästryggen . Den nya predikanten som lärt känna en Charles Monson tyckte att han skulle gifta sig och bosätta sig på gården han köpt i skogen längs floden Des Moines River. Predikanten förslog Charles att han skulle uppvakta den unga vackra dam som han kände i Nya Sverige kyrkan. Den unga damen var Anna Charlotta.

Anna Charlotta och Charles träffades i kyrkan och det var kärlek vid första ögonkastet.

De gifte sig i Nya Sverige en kall februaridag 1856 och den unge Charles tar sin vackra brud till Swede Bend med släde som dras av en stor fin häst, där bodde dom i många år innan dom flyttade vidare till Stratford, Iowa.

Charles och Annan Charlotta köpte 120 hektar tunnland för 3 dollar söder om Stratford, Iowa. Familjen Monson välsignades med åtta barn. Charles dog den 12 februari på sin 46:e bröllopsdag 1902.

Anna Charlotta (Hägg) Monson
På sin 100 årsdag
Tillsammans med sonen Ernest Monson och dottern Dora Monson Dahl

Anna Charlotta dog den 11 juni 1933, drygt 100 år, hon överlevde sex av sina åtta barn.

Följande minnesord är nedskrivna över Anna Charlotta.

Anna Charlotta konverterade tidigt och har alltid försökt göra det som är rätt i Herrens ögon. Hon var den sista chartermedlemmen i södra Marion svenska Metodistkyrkan i närheten av Stratford. Hennes tro har lämnat ett avtryck för livet för det som hon bevittnat. Hon har varit en trogen förvaltare i Herrens namn. Begravningsakten hölls i Svenska Missionskyrkan i Willmar den 13 juni 1933 och i den Svenska Metodistkyrkan nära Stratford hölls en predikan av predikant Englund. En kvartett barnbarn sjöng både i Willmar och Stratford. En kort jordfästning hölls i södra Marion kyrkogården, där hennes stoft lades till vila.

Lars och Anna Charlotta valde att följa strömmen till Nord Amerika, hur livet gestaltades sig där över vet jag inte, men jag får tro att livet blev bättre i Amerika än i Kisa, utifrån de uppgifter jag fått från Jim Swanson, ättling till Anna Charlotta.

Berättelsen om livet i Sverige har jag efter bästa förmåga försökt få en uppfattning om utifrån kyrkoarkiven i Östergötland .

Om livet i Amerika är det andrahandsuppgifter från ättlingen Jim Swanson, Iowa.

Nedskrivet av
Birgitta Taremark 5:e generation från Lars Hägg
Hönö 2010-08-22

Släkten Bogman

Insänt av Henrik Karlsson

I min genomgång av släkter med anknytning till Öckerö socken under äldre tid tar jag nu upp Bogman. Jag har inte sett någon samlad redogörelse för den släkten. Detta föreliggande arbete är inte heller komplett, men det är vad jag har i mina källor. Lite ytterligare har jag hunnit med innan tryckningen av artikeln. Kanske någon kan komplettera mina uppgifter. Vid en sökning på eniro.se kommer ingen Bogman fram, varför man kan anta att släkten dött ut på manssidan. Släkten var inte i sig själv särskilt bemärkt medan den fortlevde, men hade anknytning till de kända och adlade skeppsbyggarna af Chapman och Nordenbielke. Vad gäller Öckerö socken dyker släkten Bogman först upp som ingift i släkten Nordtman. Namnet skrevs ibland Boman men oftast Bogman, som får anses vara den rätta stavningen. I min bok "Havet var vårt liv" (1995) framkastar jag hypotesen att den hade sitt ursprung i Ulricehamn som förr hette Bogesund, men det kan finnas andra förklaringar till namnet. Dock har jag funnit att det vanligaste sättet att konstruera släktnamn var att utgå från namnet på hemorten.

Vad är då känt i den lokala litteraturen? Vi möter en Bogman först hos Odenvik. Det är kapten Johannes Bogman (Johan, eller, som det någon gång skrevs, Jean Bogman Larsson), vilken 1749 i samband med giftermålet med Per Nordtmans dotter Johanna skänkte ett altarkors till kyrkan. När sonen Alexander Bogman 1778 gifte sig gjorde han som fadern och skänkte till kyrkan; en kista av ek. Alexander var för övrigt inte "mågå till skeppar Andreas Utbult" som det står på sidan 85 i Odenviks bok, utan kusin till skeppare Andreas Utbults mor.

Daniel Fransson skrev kortfattat i ett brev till mig 1982 om Johanna Nordtmans två giften, men utvecklade inget om släkten Bogman. Jag skrev något om den i min bok med ledning av de källor jag dittills använt. Visserligen hade jag inte hittat något fullständigt bevis för att Johannes Bogman var son till kaptenlöjtnanten vid Göteborgs amiralitet Lars Bogman, men det fanns så många indicier att jag vågade gå ut med detta: vi har namnet Johannes *Larsson* Bogman, det faktum att Lars Bogman vid amiralitetet under en tid var pantägare till Stora Tumlehed (Torslanda socken) genom lån till Per Nordtmans svägerska Cajsa Böcker, samt under en period efter Per Nordtman lotsuppsyningsman. Allt detta gav mig känslan att det var så, och en sådan, grundad på ett flertal indicier och kännedom om den sociala strukturen, har även i andra sammanhang lett mig rätt.

Under mina fortsatta studier i denna släkt har jag använt mig av flyttningslängderna för Torslanda pastorat, domböckerna för Västra Hisings härad, Olga Dahls stora verk om Göteborgs tomtägare genom tiderna (som finns tillgängligt och sökbart på nätet och grundar sig på bl.a. bouppteckningar och rådhusrättsprotokoll), men även mantalslängderna för amiralitetet (som återfinns under Örgryte) och Öckerö. Något finns också i kyrkböckerna för amiralitetet, vilka tyvärr inte finns bevarade före 1730. Sist men inte minst har jag fått ovärderlig hjälp av släktforskarvännen på Brännö Jan Berner att få fram uppgifter från Marstrands och Amiralitetets kyrkböcker.

Först avser jag att visa vad jag efter publicerandet av min bok funnit som sammanbinder Johannes Bogman med Lars Bogman. Det är ett starkt indicium, ja i princip ett bevis. Om man accepterar min släktledning kommer man sedan ganska långt tillbaka i släkten från Johannes Bogman och får ganska utförliga biografier om Lars Bogman, hans morfar och hans två svärfäder. Man får en inblick i några sjöfartssläkter i Göteborg, vilka hade anknytning till våra öar.

Enligt Johannes Bogmans uppskattade ålder vid giftermålet 1749 skulle han ha kunnat vara född under första hälften av 1720-talet. För att försöka finna ett samband studerade jag Lars Bogmans familjeförhållanden. I biografier över Lars finner man först att han 1740 14/10 gifte sig med Mariana (Anna Maria) Chapman och mellan åren 1741 och 1751 fick fem barn. Sedan finner man att han 1737 fick en oäkta dotter Brita med pigan Gunilla Magnusdotter. Om man nu tittar i mantalslängderna (härefter förkortade mtl) framgår det att Lars var gift redan 1721-36 (observera att personuppgifterna i mtl kommer från året före). Vem var då denna första hustru? Svaret ges i Olga Dahls Göteborgs tomter (åttonde roten, 52 tomten). Hon hette Brita Jonsdotter och var dotter till fortifikationstimmermannen i Göteborg Joen Svensson Lind och hans första hustru Maria Jacobsdotter. I mtl 1725 och -29 sägs hon vara sjuklig. Hon måste ha avlidit före 1740. Johannes kan då ha fått sitt namn efter sin morfar. Jon/Joen och Johannes är olika former av samma namn.

Men nämns det i dessa källor något om en son Johannes? Nej. Det bör inte vara han som avses med anteckningen i mtl 1752 "sonen utomlands". Johannes var ju gift och bodde i Marstrand då. Inte heller bör det var en annan sannolik son, Jacob Bogman (se nedan), vilken då också var gift. Det skulle betyda att Lars Bogman i sitt första äktenskap hade minst tre barn(söner). Men nu har vi en uppgift i flyttningslängden för Torslanda 1747-49 som löser problemet och som jag fann efter en noggrannare genomgång av kyrkboken. Flera personer tas där med som egentligen flyttade till Öckerö eller bara visade attest om ledighet till äktenskap. Det var en sådan attest som Johannes visade i samband med vigseln 1749:

1749, 21 aug: Skeppskaptenen Johan Bogman att. av d. 18 ej. av *amiralitet*spastor hr. Severin Ring om ledighet till äktenskap med jfru Johanna Nortman på Öckerö".

Ytterligare ett stöd för att Johannes var son till Lars Bogman är att han som fadder vid sonen Alexanders födelse 1751 hade en dotter till major Thomas Chapman vid amiralitetet. Hon skulle då ha varit hans styvmors syster.

Alexander Bogman

Född:

1751 14/1 i Marstrand.

Död:

efter 1789-91 (enligt hfl för dessa år, i fortsättningen förkortat till hfl) i Amiralitetsförsamlingen i Göteborg. Inte återfunnen i dödboken för denna församling.

Verksam:

som kofferdistyrman. Han var alltså vid handelsflottan. Var under en tid kyrkvärd. Bodde i Öckerö Sörgård till åtminstone 1784 26/1, men flyttade det året enligt mantalslängderna från Öckerö socken. Det var till Göteborgs amiralitetsförsamling, där en kofferdistyrman Alexander Bogman ("Boman") och hustrun Christina fick barn 1785 och -88 (se nedan). Hela familjen (makarna, sönerna Johannes och Carolus, samt modern Johanna Kullman) nämns i en flyttningsattest (1784:753).

Gift:

1778 8/6 med Kerstin Claesdotter, född 1753 31/12 på Fotö som dotter till Claes Hansson och Maret Hansdotter. Okänt dödsdatum och -ort. Hon nämns som maka i flyttningsattesten ovan, men vid de båda barnens födelse 1785 och -88 hette modern Christina Öberg! Det går inte att hitta något om denna Christina i kyrkböckerna eller register över dem. I hfl 1789-91 sägs hon ha varit född 1754, vilket kan stämma med Kerstin Claesdotter, och förnamnen Kerstin och Christina är synonyma.

Barn:

-Johannes 1778 20/11 (tvilling, strax död).

-Johannes 1780 26/1

-Carl 1782 4/1 (död 8/10 s.å. av kikhosta)

-Carolus 1783 7/8 (möjligen död 1792 18/4, då en Carl Boman, 9 år gammal, drunknade på Fotö tillsammans med Daniel Nilssons 12-åriga dotter Pernilla. Denna familj hade ingen nära relation till Alexander Bogmans hustru, men man kan ju ha varit på besök på hennes hemmaö, i så fall utan samband med dop eller bröllop).

-Anna Catharina 1785 29/11 (i Amiralitetsförsamlingen, död 1789 17/6 av tvinsot)

-Lars 1788 13/5 (i Amiralitetsförsamlingen)

Johannes Bogman

Född:

sannolikt mellan åren 1720 och -25 i Göteborgs amiralitetsförsamling (se attest ovan).

Död:

efter 1751 och senast 1754, då Johanna nämns som änka i Marstrands hfl. Ej nämnd i dödboken.

Verksam:

som styrman 1742 (enligt en faddernotis) och senare som skeppskapten enligt ovannämnda attest. Bodde i Marstrand (nämnd i hfl 1751, men bara änkan 1754).

Gift:

1749 29/10 med Johanna Nordtman, född 1720 22/12 i Öckerö Sörgård som dotter till Per Nordtman och Anna Lisa Böcker. Hon kallas i Marstrands vigsel- och födelsebok Johanna Juliana. Detta andra namn framkommer inte i Öckerö församlings födelsebok. Johanna omgift 1757 7/12 i Marstrand med handelsmannen Carl Kullman (död före 1772, då Johanna hade återkommit till

Öckerö och i mantalslängden kallas Kullmans änka, i övrigt okänd). Okänt dödsdatum och –ort. Hon skrevs i Öckerö Sörgård till och med 1784, men flyttade då med sonen Alexander från socknen. Sonen i andra äktenskapet Johan Peter Kullman föddes 1758 8/9 i Marstrand. Han bodde i Öckerö Sörgård till 1784 och var enligt Daniel Fransson sjöman och blev gift och fick barn i Rönnängs församling. Familjen bodde på Tjörnekalv, Bleket och Röa, men flyttade sedan till Göteborg. Sökning i Olga Dahls arbete om Göteborgs tomter ger inget på Kullman, men där tas bara staden inom vallgraven upp. Troligen bodde familjen i de västra stadsdelarna.

Barn:

-Alexander 1751 14/1. Se ovan. Alexander var enda barnet. Det är alltså fel om en Anders nämns också. En Anders Boman född 1755 (enligt åldern vid dödsfallet) drunknade 1779 16/6 i öppen sjö, troligen under fiske. Det var fyra män i sina bästa åldrar som drunknade då. Anders nämns som dräng hos Alexander i mantalslängden 1778, men inte 1779 (längden upprättad i oktober). Det finns inget i födelseboken eller hfl i Marstrand om någon Anders.

Lars Bogman

Född:

i slutet av 1695 (enligt åldern vid dödsfallet). Okänd ort. Säkerligen son till kaptenlöjtnant Anders Bogman vid Nya varvet och hans hustru Margareta Börjesdotter. Var förmyndare för Anders Hansson, sonson till Olof Jöransson och Anna Hansdotter i Röd Nordgård, Torslanda socken (VHHR 1731 19/10). Enligt bouppteckning 1741 11/2 efter Olof Jöransson och hustrun hade Anders Hansson seglat till Ostindien "förleden sommar", alltså 1740. Fadern Hans Olsson hade bott i Masthugget och dött utomlands under sjöresa 13 år tidigare. Dock skall han enligt enrulleringslängden ha dött redan i december 1726. Hur Lars Bogman hängde ihop med denna familj är obekant, men det kan ha varit genom Hans Olssons hustru.

Död:

1758 8/9 av magsjuka på Nya varvet (Göteborgs amiralitetsförsamling), där han enligt boken "Nya varvet 1700-1950" fick sin grav (i det "Gegerfeltska kapellet"). Bouppteckning skall finnas 1759, men har inte kunnat återfinnas i originalkällorna.

Verksam:

enligt mantalslängderna som kronostyrman 1721-23, överskeppare 1730-36 och kaptenlöjtnant (grad närmast under kapten) 1752-59. Enligt amiralitetets kyrkbok betitlas han åren 1737 skeppare och 1740-51 varvs- och holmlöjtnant (ordet "holm" kommer av Skeppsholmens varv i Stockholm och är synonymt med "varv". Jmf nedan holmmajor Thomas Chapman). Kan ha varit kapten på ostindiska skeppet Calmars resa till Kanton i Kina 1741 14/3 - 1743 25/8 (enligt rulla som är tillgänglig via nätet. Kommentar av Jan-Yngve Linderhav att hemkomsten dock ligger väl nära ett av barnens födelse. Å andra sidan nämns han aldrig som fadder under den långa tiden som resan varade, vilket därför inte talar emot detta. En fråga är om han kunde lämna tjänsten vid Nya varvet så länge). Deltog 1745 i försöken att bärga ostindiefararen Götheborg (kaptenen Erik Moréns sjöförklaring vid Göteborgs rådhusrätt 1745 19/9: "...straxt der efter infann sig äfwen Ammiralitets Capitain Lars Bogman med manskap och Echaloup, jemte många andra båtar..."). Lotsuppsyningsman i västra lotsdistriktet minst från 1750 och till 1758 (avsked i december det året enligt lotsrullan 1763).

Några andra årtal under hans levnad: 1733 i arrest (d.v.s. förhindrad att resa vidare) i Amsterdam. Långt mål i Göteborgs rådhusrätt. Fadderskap 1738 för Petrus Elias Böcker, samt 1754 för kaptenlöjtnant Stålhandske i Lundby (hustrun Mariana för densamme 1749). Åren 1745-49 långvarig tvist vid Västra Hisings häradsrätt om dåligt underhåll på husen och olovlig körning över grannarnas mark med material för reparationerna på Stora Tumlehed, Torslanda socken (om gården se nedan). 1751 uppe i Kungsbacka rådhusrätt i ett jävsmål (enligt Sandklefs bok om allmogesjöfart). 1756 förslag till fyrrar på Nidingen.

Bodde på Gamla varvet (under Örgryte), där han skrevs 1721 (mtl). Något svårtolkat, då han det året först skrevs under amiralitetsstaten, "häriifrån". Behöver inte betyda att han flyttade, utan kan vara en ren registreringsfråga. I Västra Hisings härads dombok 1731 sägs han bo på Gamla varvet. Ägde panträttigheten i ¼ i Stora Tumlehed åtminstone 1748-58 (jordeboken). Han hade lånat pengar till änkan Kajsa Böcker, tidigare gift med kyrkoherde Lachonius.

Gift I:

(okänt datum) med Brita/Birgitta Jonsdotter Lind, född cirka 1691 (enligt åldern vid dödsfallet), dotter till fortifikationstimmermannen i Göteborg Joen Svensson Lind och hans första hustru Maria Jacobsdotter, död 1740 11/4. Anges som sjuklig i mantalslängderna 1725 och -29.

Barn I:

-Johannes, född sannolikt 1720-25 i Göteborgs amiralitetsförsamling.

-Jacob (sannolik son), född efter Johannes (gifte sig i alla fall senare). Kallas i olika källor sjöman och skeppare. Fick 1749 1/9 vid Amiralitetsförsamlingen dottern Brita Mariana. Fadrdar var bl.a. "fru majorskan Chapman, dito capitaine lieutenantskan Bogman, styremannen Carl Chapman och herr Johan Bogman". Detta mer eller mindre bevisar att Jacob Bogman hörde till denna familjekrets och bör ha varit yngre bror till Johannes. Dessutom stämmer namnet i så fall med att hans mor Brita Joensdotter tog det efter sin morfar.

-NN, sannolikt identisk med "sonen utomlands" i mtl 1748.

Barn utom äktenskapet:

Brita, född 1737 1/7, med modern pigan Gunilla Magnusdotter.

Gift II:

1740 14/10 med Mariana Chapman, född 1724 i Amiralitetsförsamlingen som dotter till varvs- och holmmajoren vid Nya varvet i Göteborg Thomas Chapman och Susanna Colson, död 1767 24/2. Kallades ibland Anna Maria. Hon uppbar från 1759 4/5 som "änka av andra klassen" pension (gratial) efter maken och skrevs då under Gamla varvet. Efter hennes död övergick pensionsutbetalningen till dottern Susanna. Vid giftermålet hölls avvittring av "barnen" (attest

1740 25/9), d.v.s. Lars barn av första äktenskapet, möjligen även av den utomäktenskapliga dottern.

Barn II:

-Brita Mariana 1741 14/9

-*Adolf* Fredrik 1744 14/3 (styrman 1765 enligt kommunionlängden)

-Susanna 1745 6/3 (nämnd som mademoiselle i kommunionlängden 1765, senare gift med Georg Samuel von Gegerfelt (1742-1810, major vid Gamla varvet) som dennes första hustru. Andra hustrun var Anna Eleonora Kamp, säkerligen nära släkting till Christen Kamp, måg till Thomas Chapman nedan)

-Lars 1746 7/3 (skeppsbyggmästare i Stockholm, 1809 adlad Nordenbielke, död 1814 19/5 med åminnelsetal av Fredric Sheldon 1815, biografi i SBL).

-Margareta 1751 16/8 (död 1751 20/10 av slag)

Anders Bogman

Född:

okänt datum och ort. Kallas i Gbg RR 1706 (se nedan) *Anders Larsson* Bogman.

Död:

1724 11/12 på Nya varvet i Göteborg (enligt flottans pensionskassa). Alltså fel i biografi om Svenska flottans officerare (via nätet, Bengt Nilsson, vilken säkerligen hämtat uppgifterna från tidigare utgivna standardverk).

Verksam:

som överskeppare vid amiralitetet 1706 (Göteborgs rådhusrätt). Nämns som "brandare capitein" i taxeringslängden 1715 för Göteborg (Rolf Berlin). Brandare eller brännare var småfartyg som apterades med ved, tjära och krut. De antändes och drevs mot fiendefartyg. Kaptenlöjtnant från och med 1717 21/2. Avsked 1720 17/2. Han nämns som "förlamad" 1722 4/5 i pensionskassans rulla och "från tjänsten" i mtl 1723, samt var död i mtl 1725. Hustrun var då utfattig och skrevs 1726 som änka "under barnen", vilket måste syfta på Lars Bogman som skrevs på raden därunder.

Gift:

före 1706 (Gbg RR) med Margareta Börjesdotter, född okänt datum och ort som dotter till skeppstimmermannen i Göteborg Börje Olsson (död före 1676, bouppteckning då) och hans andra hustru Anna Jacobsdotter Harbo, död efter 1726 (mtl).

Barn:

-Lars Bogman (sannolik son), kaptenlöjtnant vid Göteborgs amiralitet. Se ovan.

Joen Svensson Lind

Död:

före 1730.

Verksam:

som fortifikationstimmerman i Göteborg. Fick 1690 fasta å tomten 8:52 (Kronhusgatan).

Gift I:

med Maria Jacobsdotter, död 1703 (bouppteckning 1706 1/3).

Barn I:

-Brita (gift med kaptenlöjtnant Lars Bogman som dennes första hustru)

-Jacob

-Petter

-Catharina (gift med hökaren Lars Tornberg (son Anders för vilken Lars Bogman var förmyndare), död 1733, bouppteckning s.å.).

Gift II:

1706 med Karin Bengtsdotter, död efter 1742. Kallades ibland Catharina Lind.

Barn II:

-Johan (död före 1742 barnlös i Amsterdam)

-Maria (gift med högaren Nils Norling, död 1756, bouppteckning 1757)

Börje Olsson

Död:

före 1676 24/10, då bouppteckning hölls (återfinns dock inte på mikrokort över Göteborgs bouppteckningar).

Verksam:

som skeppstimmerman i Göteborg.

Gift I:

med Maret Christensdotter

Barn I:

-Olof (styreman, död före 1706 i Amsterdam, bouppteckning 1706 28/6 i Gbg, gift med Elin Jonsdotter från Kungälv (syster till Gyri Jonsdotter som levde ännu 1706 och båda systrarna döttrar till Jon Pottemakare i Kungälv och hans hustru Karin). Elin död i Haga före 1706).

-Christen ("bortseglad" 1681, död ogift och barnlös)

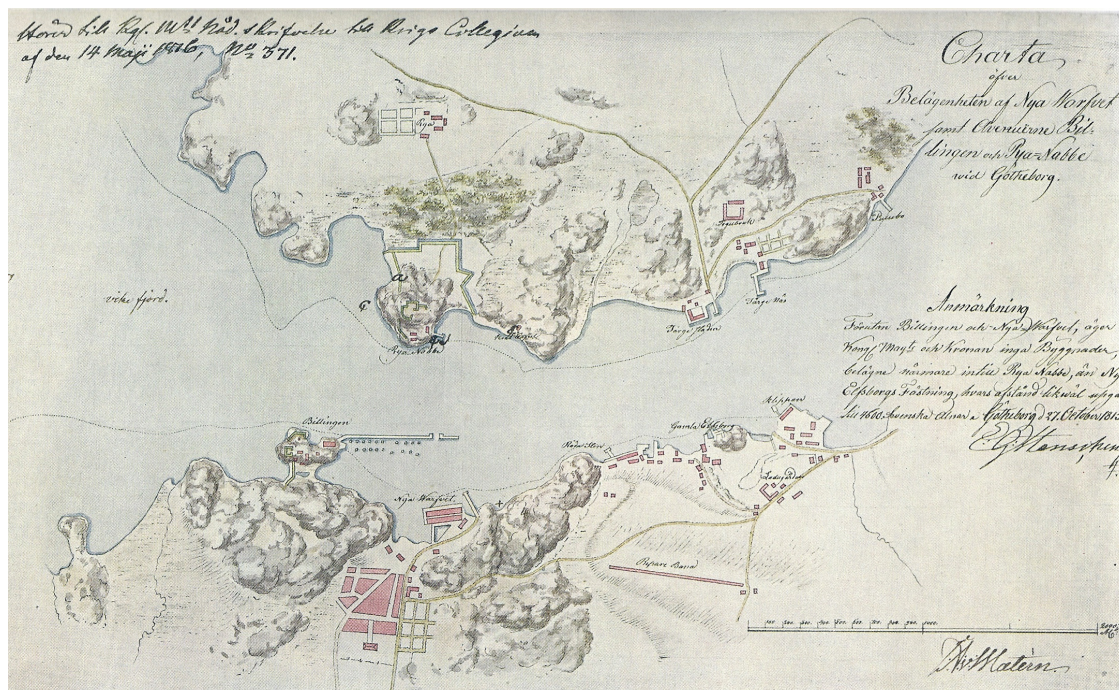
-Hans (segelmakare, död 1689 ogift och barnlös)

Gift II:

med Anna Jacobsdotter Harbo (hade som enda syskon Peter Harbo, vilken dog barnlös i Alkmaar 1703-04 (enligt bouppteckning i Gbg RR 1706)).

Barn II:

-Margareta (gift med kaptenlöjtnant Anders Bogman vid Göteborgs amiralitet)

NYA VARVET 1816
Krigsarkivet, Kartsektionen

Thomas Chapman

Född:

cirka 1686 (enligt åldern i dödboken) i Yorkshire, England.

Död:

1769 13/4 vid Göteborgs amiralitet.

Verksam:

inom brittiska flottan och var bl.a. med om erövringen av Gibraltar 1704 (Svenska akademiens handlingar 1796). Träffade Karl XII i Stralsund och blev kapare i svensk tjänst 1715 27/1. Skeppskapten 1/3 och amiralitetskapten 10/10 samma år. Holmkapten i Strömstad i januari 1718. Holmmajor 27/6 samma år. Holmmajor var en beteckning för chefen vid Skeppsholmens varv i Stockholm och blev sedan använd i fråga om varvschef i allmänhet. Var en tid även stationerad i Marstrand. Fick senare uppdraget som chef vid Nya varvet, vilket uppdrag han förestod 1719-54. Bodde 1717 å tomt 6:36 (kvarteret Köpmannen, öster om Östra hamnen).

Gift:

med Susanna Colson, född 1691 (enligt åldern vid dödsfallet) som dotter till skeppsbyggaren William Colson i London, död 1770 2/9 av rödsot i Marstrand (!). Kallas vid dödsfallet mormor till Lars Nordenbielke.

Barn:

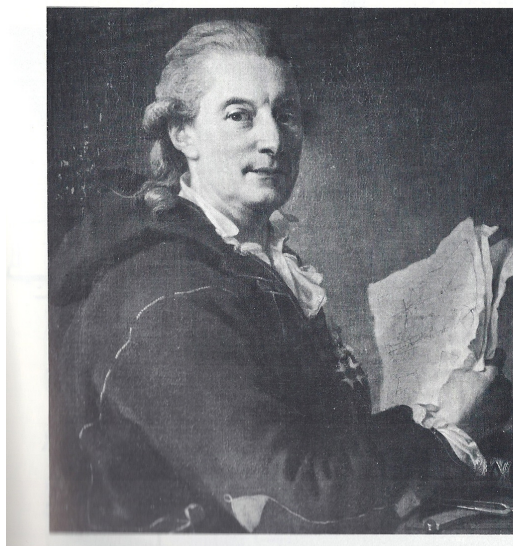
-*Fredric* Henric Chapman (född 1721 9/9, berömd skeppsbyggmästare i Stockholm, adlad vid Gustaf III:s kröning 1772 13/9 *af Chapman*, död ogift och barnlös 1808 19/8). Skall ha slutit sin ättegren.

-Mariana eller Anna Maria (född cirka 1724, gift med Lars Bogman, se ovan)

-Susanna (född 1725, död 1743 18/1)

-Eleonora (född 1731, gift 1748 2/10 med tulljaktlöjtnanten vid Nya varvet Christen Kamp))

-Carl/Charles (säkerligen son, vilket visas av faddernotiser, nämnd som ostindisk kapten när hans dotter Susanna föddes 1755). Kan vara identisk med kaptenen vid Ostindiska kompaniets ekipekontor i Göteborg Charles Chapman, nämnd 1764.

Kompaniets store fartyskonstruktör Fredric Henric af Chapman (1721–1808). Han blev chef för kronans varv i Karlskrona men fungerade samtidigt som ett slags överinspektör för kompaniets skeppsbyggen.

Några artiklar om Öckerö och Hönö

Insänt av JanYngwe Linderhav

Kungliga Biblioteket har börjat skanna svenska dagstidningar fram till år 1935.

Det finns många intressanta artiklar och mer kommer säkert. Hoppas de gamla tidningarna från Göteborg kommer att skannas. Idag finns det en del information från Göteborgs Weckoblad och Götheborgs Weckolista.

Jag gjorde lite sökningar på Öckerö och Hönö och här kommer några artiklar, har lagt till några kommentarer från min forskning om en del av personerna.

[Kungliga Biblioteket - Svenska Dagstidningar](#)

Post- och inrikes tidningar 1830-12-16

Kejsarl. Rysta lineskeppet Kness Wladimir och fregatten Loisa råkade i lägerwall norr om Vinga Båt i Bohuslänska skären, natten emellan den 24 och 25 sistl. Sept.

Hönö-lotsar hastade ut wid nödskotten, men kunde länge för storm och mörker icke urskilja från hwad håll de hördes.

Ändtligen kommo de om bord. Lineskeppet war i största fara, men räddades, jemte fregatten, genom Mästerlotsen Olof Ericssons och de öfrige lotsarnes redighet. Ryske Amiralen Grefwe v. Heijden belönade dem med 300 Ducater, utom dubbla lotspenningar.

Tidning för Wenersborgs stad och län 1860-04-30

Från Kalfsund skrifwes till Handelstidningen den 25 dennes:

Onsdagen den 18 d:s 1/2 4 e m. uppkom från nordost en häftig orkanlik storm med snöyra, hwilken rasade ett dygn. Det förutwarande wackra wädret hade lockat en stor del af våra fattige fiskare med sina små f. s. båtar långt utom de yttre skären, för att der sköta sitt fiske; mången af dem har ej sedan återkommit.

Så utgick på fiske onsdagen den 18 på morgonen med en mindre båt fiskaren Olof Andreasson från Hönö, medhafwande 2:ne af sina söner. Morgonen derpå fanns båten uppkastad på en holme söder om Tistlarna, ej långt från fastlandet. I båten sutto båda gossarna döda, troligen af hunger och köld.

Fadren fanns faststående död i leran mellan holmen ock fasta landet; troligen har han försökt att wada öfwer till landet för att der söka hjälp, men under wägen fastnat i gyttjan. Olof Andreasson efterlemnar enka och fyra barn i den mest nödstälda belägenhet.

- *Min kommentar:*
- *Olle Andreasson, född 181412, Röd, Hönö, Öckerö, gift med Johanna Eliasdotter, född 18150610, Skarvik, Bohus-Björkö, Öckerö.*

Med en båt från Knipplan omkommo 4 man, nemligen: fiskarne Olof Magnusson och Lars Olsson samt drängarne Bryngel Corneliusson och Johannes Andersson; de båda förstnämde efterlemnar enkor och fyra barn i yttersta fattigdom.

- *Min kommentar:*
- *Olof Johan Magnusson, född 18240403, Källö-Knippla, Öckerö, gift med Petronella Andersdotter, född 18171207, Dyrön, Rönnäng.*

- *Lars Olsson, född 18000918, Klöverön, Torsby, gift med Sara Larsdotter, född 187941126, Röd, Hönö, Öckerö.*
- *Bryngel Korneliusson, född 18400120, Rörö, Öckerö.*

Från Kalfön omkom ynglingen Johan Grotte, sin mors enda stöd. —

Ännu saknas flere fiskare från öarne, om hwilkas öde man ännu ej har sig något säkert bekant.

- *Min kommentar:*
- *Johan August Grotte, född 18410911, Kalvsund, Öckerö.*

Dalpilen 1867-02-09

Från Göteborg skrifwes förliden onsdag:

Ofta tilldraga sig i vår skärgård händelser af djupt gripande beskaffenhet, men sällan har wäl, under befolkningens i denna skärgård oupphörliga strider med ett uppretadt hav — strider som hota med döden under tusen skiftande gestalter, — ett mera skakande skådespel hvisat sig än det som egde rum sistl, lördag på och i närheten af Hönö.

I fredags utgingo nemligen alla på ön hemmahörande fiskarbåtar, till ett antal af 18 eller 20 och hwardera bemannade med 5 a 6 personer, för att fiska. De hade hunnit 3 eller 4 mil ut bland drivisen i Kattegat, då plötsligt en så stark dimma uppstod, att båtarne mot aftonen ej kunde finna iväg till någon hamn. Omgifna af ismassor, utan att hveta hwart de skulle i den mörka natten styra sin kosa, öswerraskades de dessutom af en sydlig storm, som gjorde deras belägenhet ännu mera förskräcklig. Hållande undan för stormen anlände af hela antalet båtar blott twenne under djupaste mörkret i hamn vid Fotösund, De öfriga lågo fortfarande qwar ute i hafwet.

En af båtarne drefwo under natten mot ett skär och slogs af de rasande wägorna i stycken, men besättningen, bestående af 5 a 6 man lyckades rädda sig på skäret och kom derefter i land på Hönö; en annan båt hemma å Hyppeln, delade samma öde mol Paternosterskären, men äfwen dennas besättning räddade sig på skären och kom sedermera i land wid Klädesholmen, En båt gick förlorad ute i hafwct, hiuarwid wäl besättningen räddades, men en man fick sin arm krossad. Den, som denna qwäll hade mod att trotsa den kalla blåsten, såg långt ute på klipporna en mängd grupper af personer, hwilka ej kunde annat än inge djupt medlidande. Det war de bortawarandes hustrur, barn och anhöriga, som med bäfwande hjertan spejade utåt det af isstycken betäckta hafwet,

Förgäfwes sökte likwäl den ansträngda blicken efter ett enda segel.

Natten kom och man såg intet mer — man knappast hoppades något mer. Följande morgon befunno sig samma grupper åter på klipporna, långt innan dagen inbrntit.

Scenen war densamma som qwällen forut, Öfwerallt sörande qwinnor och barn, ty ännu sågs ingen enda båt på hafwets wida yta.

Slutligen warsnas dock en sådan, som styr mot land, och hoppet börjar återwända, Ännu en båt synes, och sedan allt flera. Stormen hade dock kring kusten hopat så stora massor af drifis, att de uttröttade och utmattade fiskarne blott med yttersta möda lyckades framtränga till den efterlängttade stranden och till sina närmaste, hwilka utstått en så grym ängslan,

Nu i söndags afton saknades likwäl en båt med dess besättning. Det berättades, att man sett twenne båtar bland isen drifwa till sjös, och ten på Hönö saknade är troligen en af dessa.

Göteborgs weckoblad 1875-05-01

Olyckshändelser.

Då fiskarne Olof Andersson d. y., Johan Jonsson och Janne Hansson från Hönö i Öckerö socken, den 21 sistl. april skulle segla från Göteborg råkade de ut för en häftig orkan med hög sjö, som kullslög och inom några ögonblick neddrog båten med de trenne fiskarne i djupet.

Dalpilen 1875-05-01

I onsdags förra weckan timade den beklagliga olyckshändelsen, att fiskarne Olof Andersson, Johan Jonsson och Janne Hansson från Hönö i Öckerö socken, hvilka varit inne i staden och sålt sill, wid hemseglingen i närheten af Grötö råkade ut för en häftig orkan med hög sjö. som kullstog och inom några ögonblick neddrog båten med de trenne fiskarne i djupet. Twänne af de drunknade efterlemnade hustrur och flera barn i torftiga omständigheter.

- *Min kommentar:*
- *Olle Andersson Åvall, född 18270604, Klåva, Hönö, Öckerö, gift med Maria Sofia Nilsson, född 18420723, Sörgård, Bohus-Björkö, Öckerö.*
- *Johan August Jonsson, född 18430626,, Västergård, Hönö, Öckerö, gift med Anna Sofia Olofsson, född 18261029, Västergård, Bohus-Björkö, Öckerö.*
- *Janne Hansson, född 18540306, Västergård, Hönö, Öckerö.*

Dalpilen 1876-07-22

I måndags vid middagstiden inträffade en olyckshändelse, som kostade tvänne människor lifvet. Dykeri-ångaren "Blixten", kapten Bengtsson, bogserade nämde dag en större båt. lastad med veds och på hvilken befunno sig Hans Andersson jämte sonen August, båda fiskare från Hönö. Komna i elfven midtför Ryanäs, kantrade emellertid båten, hvarvid fiskarne kommo i vattnet och omkommo, oaktadt ögonblickligen allt gjordes på ångbåten till deras räddning.

- *Min kommentar:*
- *Hans Andersson, född 18250701, Hult, Hönö, Öckerö, gift med Maria Karlsdotter Tyberg, född 18260701, Gårda, Hönö, Öckerö.*

Göteborgs weckoblad 1892-07-14

Fiskaren Edvard Eriksson från Hönö omkom i slutet af förliden vecka utanför Marstrand. Han slungades öfver bord af en brottsjö under det han satt vid rodret.

- *Min kommentar:*
- *Edvard Eriksson, född 18470317, Västergård, Hönö, Öckerö, gift med Regina Kristina Johannesdotter, född 18511012, Gatan Rörvik, Valla.*

Kalmar Tidning 1896-03-21

Hafvets arbetare.

Då ångaren "Arian", kapten C. Larsson, i onsdags morgon passerade Skalkorgarne. på väg från norra skärgården in till Göteborg, observerades en jakt. som hade seglat på ett undervattensgrund midt för Al-mansholmen. Man såg. att jaktens besättning firade seglen, när

den kom på grund, och lämpade tunnor med salt sill i sjön. Derefter sträckte de upp focken; och då båten synbarligen nu kom i flott vatten, antog kaptenen på "Arian", att ingen fara förelåg. Emellertid var jakten troligen läck. ty besättningen styrde mot land. Men nu stötte jakten på ytterligare ett grund och gick ögonblickligen akter öfver och sjönk.

Arian befann sig nu ett godt stycke öster om Skalkorgarne. och som regntjocka rådde, var det med knapp nöd man vågade sig på insidan om Skal korgarne. Men kapten Larsson gjorde dock ett försök, och den utsatta räddningsbåten, hvori gingo två fiskare. Cornelius Corneliusson i Hönö Röd och Johan Corneliusson Utbolt från Öckerö. lyckades berga tre man af den förolyckade jaktens besättning i mycket medtaget tillstånd; den fjerde sjönk i djupet, ett par minuter innan hjälpen hann fram och syntes ej mer. Af de räddade hängde en på mast toppen, som stack upp ungefär en famn: de båda andra hade hållit sig uppe på klyfvarbommen. hvilken den drunknade hade släppt för att gripa tag i en låda, vid hvilken han dock icke förmådde hålla sig fast. enär den rullade rundt med honom. Det blåste ganska hårdt — för två ref och bergningsbåten var nästan halvfyld, innan den hann fram till de nödstälda (H.-T.)

Tidning för Wenersborgs stad och län 1897-06-01

En fasansfull natt på hafvet.

Från Marstrand skrifves till Göteborgs Aftonblad: Storsjöfiskaren Nils Aug. Andreasson från Hönö-Röd, förande jagten "Fogeln", befann sig under den orkanartade stormen natten till i tisdags omkring en mil nord-vest om Skagen. Jagtens besättning utgjordes af sju man. Sjön var så våldsamt och brotten så stora, att den ålderstigne skepparen sade sig under sin fyrtioåriga sjömanstid aldrig varit ute för något värre. Sedan jakten länge kämpat mot de rasande vågorna brötos kölplankorna under skansen i sär af de svåra brotten och jakten begynte hastigt sjunka. De djerfve sjömännen arbetade öfvermenschligt med att medelst yxor och spakar uppbryta skansgolvet, för att komma åt läckorna. Då detta efter stora ansträngningar, och under det båten låg som en lekboll i den rasande sjön, hvarje ögonblick hotande att sjunka, ändtligen lyckats, sprutade vattnet i digra strålar upp genom skansluckan. Dynor och täcken stoppades genast för läckorna och kvarhölls der genom bräd-stöttor mellan dessa och skanstaket. Andra arbetade vid pumpen. Nu gälde det att få barlasten, som bestod af sten, öfver bord. Man hoppade ned i det vattenfyllda lastrummet, högg sönder och bröt löst det hindrande trä-virket för att komma åt stenen och begynte så med rastlös ifver att kasta denna öfver bord. Under det alla dessa arbeten utfördes, lyftes den sjunkande båten gång på gång upp på de höga, skummande vågkammarna för att i nästa ögonblick störta ned i de sjudande vattenafgrunderna. Oupphörligt bröt sjön öfver däck, spolande bort allt löst och sönderbrytande skansbeklädnaden. Ända till halsen stod besättningen i vatten, och en del sjöar gingo öfver de olyckliges hufvud, så att ett fast och säkert tag i tågverket var det enda som hindrade besättningen att spolade öfver bord. Då nöden var som störst och döden sågs oundviklig, sade skepparen till sina män: — Mina barn! stunden är kommen, sätt räddningsbåten i sjön, vi gå till bottnen. Några gråto och jemrade sig. Det var hemskt att dö derute i den mörka natten midt i elementernas grufliga raseri, skild från anförvandter och vänner. Emellertid, sedan läckorna någorlunda tätats, en massa vatten utpumpats och barlasten kastats i sjön, flöt jakten upp och nådde land. Besättningen har nu rest hem till Hönö.

- *Min kommentar:*
- *Nils August Anderasson (Gobben August), född 18330922, Röd, Hönö, Öckerö, gift med Anna Larsdotter, född 18340408, Gårda, Hönö, Öckerö.*

Tidning för Wenersborgs stad och län 1897-12-09

En seglats för lifvet

Förra måndags morgon kl 4 seglade Hönöbåten "Delfin" ut från Hönö Klofva för att idka backfiske i närheten af Trindelen. Vädret var vackert — skriver G. H. T. — och vinden OSO. "Delfin" hade emellertid ej hunnit särdeles långt ut i Katte gat, innan vinden började friska och draga sig öfver åt nordkanten, samt kom slutligen som en rytande nordost, vräkande upp sjön i oroväckande grad.

På "Delfin" minskades seglen, och besättningen försökte att taga sig tillbaka under svenska landet. Men då "Delfin" äfven med bottenref icke kunde segla i det hårda vädret, lades bi. Så fortgick det en stund, under det att sjön växte. Det fans dock icke något vidare skäl till oro. Båten var ny och redde sig godt. Men plötsligt inträffade en händelse som slog besättningen med förfäran och häpnad — den nya, som man trodde, starka båten sprang läck. Och det var en läcka, som ej var obetydlig. Förut, på babords sida, hade två bord under båtens häftiga arbete i sjön lossnat från sina fästen i stäfven. Det ena bordet fick genom skärningen en två famnar lång spricka. Genom denna och genom hålet vid stäfven strömmade vattnet in, och "Delfin" skulle gått till botten i en handvändning, om den icke lagts öfver på den andra bogen. Nu gick läckan ihop något, och besättningen lyckades med pumpen och två pytsar att något så när hålla båten läns.

Läckorna tillstoppades inifrån så godt sig göra låt med madrasser o. d.

Som alle man måste deltaga i arbetet för lifvet kunde båten ej hållas under segel. Storseglet hade rifvits ned i däck och med focken intill masten låg "Delfin" back mot sjön, drifvande bort åt Jutland.

Snart fann man dock, att räddning icke på detta sätt vore möjlig. Man förmådde endast genom oafbruten pumning och pytsning hålla båten flytan- de och detta tog för mycket på besättningens krafter så fara var att båten ej skulle hinna att drifva i land innan krafterna voro slut. Man satte således upp seglet och med detta i styrbords sida, hölls af för vinden och styrdes på danska landet. Genom den starka farten pressades vattnet naturligtvis in i skrofvat, men det gick dock temligen att hålla sig uppe. Utom den som höll rodret arbetade alle man oafbrutet vid pumpen och pytsarne men icke för ty var det jemt så mycket vatten i rummet, att båten vakade sämre.

Detta märktes ej så mycket, medan man inu befann sig på djupare vatten med längre sjö. Men när man hunnit närmare danska kusten växte sjön och brottsjöarne kommo allt oftare. Slutligen då man ej var mera än vid pass tre fjärdeles mil från land, kommo tre väldiga sjöar efter hvarandra rullande öfver båten.

Halvfylld, som den var, låg den död i sjön och kunde ej lyfta sig igen, utan gick till botten. Detta gick så fort att besättningen ej kunde få med sig något af sina tillhörigheter, meu på samma gång på ett så stillsamt sätt, att besättningen kunde klifva i lill-båten medan den stod på däck. Nästa ögonblick flöt lill-båten af sig sjelf af däck och nu gälde det att med ett par åror arbeta sig fram till stranden genom brottsjöar och bränningar. Huru det gick till visste man knappast men färden gick bra, och de skeppsbrutna lyckades komma i land vid Saeby, ett stycke söder om Fredrikshavn. De blefvo där af befolkningen omhuldade på bästa sätt och återkommo i fredags till Göteborg med ång. "Blenda".

Kalmar Tidning 1898-07-09

Enslingen på Kalfsund kan man med allt skäl kalla den å Kalfsund nyligen aflidne Elias Uhrström. skrifves i Göteb. Aftonbl.

Enligt i trakten erhållna upplysningar skall han för 40 ä 45 år sedan ha kommit till Hönö. der han varit bosatt allt sedan. Det säges att han varit apotekare i Karlskrona, men begått ett olyckligt misstag, som förorsakat en människas död. och efter utståndet straff hade han nu flytt människors — åtminstone sina jemlikars — sällskap för att som en enstöring lefva å en af skärgårdens kala öar.

Med de medicinska och kirurgiska kunskaper han i sin förra lefnadsställning förvärfvat gjorde han mycket godt der ute och betraktades naturligtvis som ett slags undergörare.

Han var dock icke en af dessa qvaeksalfvare. som bedraga folk och hvilkas vanliga knep är att bota sjukdomar »fritt» ocb sedan taga hutlöst betalt för någon undergörande humbugsmedicin, som de sjelfva tillverka, och på så sätt tjena sig rika. Var det något fall Uhrström ansåg sig icke begripa, hänvisade han alltid till läkare, och betalning fick man ge efter behag. Sjelf fordrade han aldrig någon.

Talet om att han haft rika släktingar, som understödt honom är totalt gripet ur luften. Tvärtom lefde han. den forne »herrskaþkarlen», mycket tarfligt ocb på den fattiga fiskarebefolkningens enkla vis, och några penningbidrag lär han ej ha erhållit förr än nu. då han ärfde 500 kr. efter sin för ett par år sedan aflidne broder, musikern C. J. Uhrström. Denne och en brorson, handlanden C. A. Uhrström. likaledes nu död. voro hans enda kända anförvandter. Ensam lefde han derute, bland människor som väl icke förstodo honom och som han i bildning stod högt öfver. ensam med sig sjelf och sina medicinska och naturvetenskapliga böcker, som han jemt och ständigt studerade.

Och så slutades hans lefnadslopp med ett slaganfall, då han skulle lyfta sina 500 kronor å Kalfsunds postkontor. Då han utkom från postkontoret tycktes han vara »besynnerlig», så att några personer funno sig föranlåtna att följa efter honom. Han satte sig å en bänk, lutade sitt hufvud i handen, och när man såg närmare var han död. Han var då 76 år, 6 månader och 19 dagar.

I onsdags begrafdes han å Öckerö.